

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Sayı : 84973951-010.06.02-5603190

23.01.2023

Konu : Gemi Kaynaklı Deniz Kirliliği
Denetimi Yetkisinin Devri hk.

GENELGE
(2023/3)

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu genelgenin amacı, Türkiye'nin yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarında, 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine uyulup uyulmadığının denetlenmesi için, yetki devri yapılan kurumların belirlenmesi ve bu kurumlarca yürütülecek iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu genelge, gemilerden kaynaklanan deniz kirliliğinin tespiti için Bakanlıkça yetki verilmiş kurum ve kuruluşları, bu kurum ve kuruluşların yetki alanları ile yetki konularını, Türkiye'nin yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarında 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine uyulup uyulmadığına ilişkin yapılacak denetleme çalışmalarını, tespit edilen ihlallere ilişkin uygulanacak idari yaptırımları, ihlalin tespiti için sürekli olarak havadan, karadan ve denizden kontrol etme ve izleme usullerini ve genelge çerçevesinde yapılan işlemler hakkında Bakanlığın bilgilendirilmesine ilişkin yöntemleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu genelge, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 12'nci ve 24'üncü maddeleri ile Çevre Denetimi Yönetmeliği hükümlerine dayanarak hazırlanmıştır.

Yetki Devri Yapılan Kurumlar, Yetki Konuları ve Yetki Alanları

MADDE 4- (1) Bu genelgede belirtilen şartlarda, Türkiye'nin yargılama yetkisine tâbi olan deniz yetki alanlarında, 2872 sayılı Çevre Kanunu hükümlerine uyulup uyulmadığının denetlenmesi ve aynı Kanununun 24 üncü maddesi hükmüne göre idari yaptırım kararı verme yetkisi:

- a) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bağlı Liman Başkanlıklarına,
  - b) İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığına,
  - c) Türkiye Çevre Ajansına,
  - d) Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığına,
  - e) Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığına
- devredilmiştir.

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bağlı Liman Başkanlıklarının Yetki Alanı ve Yetki Konuları

MADDE 5- (1) Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelere göre gemilerde yapılan denetimlerde:

- a) Yat limanları ve balıkçı barınakları hariç olmak üzere, limanlar ve liman başkanlığı yetkisinde bulunan diğer iskele ve rıhtımlarda; mendirek olan limanlarda her iki mendirek ucunu birleştiren hattın sahile doğru iç kısmında kalan deniz alanında; mendirek olmayan limanlarda iskelenin veya rıhtımın her noktasından 1 (bir) deniz miline kadar olan deniz alanlarında, gemi ve diğer deniz araçlarından kaynaklanan deniz kirliliğinin önlenmesine yönelik denetleme ve kontrol etme, 2872 sayılı Çevre Kanununun “İdari Nitelikteki Cezalar” başlıklı 20nci maddesinin (1) bendinde belirtilen hükümler kapsamında gemi ve deniz araçlarına idari yaptırım uygulama,
- b) Gemiler tarafından ulusal mevzuat ve uluslararası kurallar gereği tutulması gereken ve Çevre Kanunu ve ilgili yönetmelikleri kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirildiğini gösterir kayıtların tutulmadığının, Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği hükümleri uyarınca gerekli atık bildiriminin yapılmadığının tespit edilmesi durumunda, Çevre Kanunu’nun 20’nci maddesinin (g) bendine göre idari yaptırım uygulama,
- c) 150 GRT ve üstündeki petrol tankerleri ile 400 GRT ve üstündeki diğer gemiler haricinde kalan yatlar, balıkçı gemileri, tekneler ve diğer tüm gemilerin atıklarına ilişkin çevre mevzuatı ve uluslararası kurallar gereğince tutulması gereken tüm bilgi, belge ve elektronik atık takip sistemlerinin tutulmadığının bu maddenin (a) bendinde belirtilen deniz alanında tespit edilmesi durumunda, Çevre Kanunu’nun 20’nci maddesinin (g) bendine göre idari yaptırım uygulama,
- d) Yabancı devlet egemenliği altındaki sularda bu devletlerin mevzuatının Türk bayraklı gemiler tarafından ihlali durumunda, ilgili devletin ceza uygulamaması ve Türkiye'nin cezalandırmasını talep etmesi durumunda Çevre Kanunu’nun ilgili maddelerine göre idari yaptırım uygulama

konularında yetkilidir.

(2) Ancak, (a) bendinde belirtilen alanların, Türkiye Çevre Ajansı, Antalya ve Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlıklarının yetki sınırları içerisinde kalması durumunda; söz konusu alanlarda yetki, adı geçen kurum/kuruluşlar tarafından kullanılacaktır.

İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın Yetki Konuları ve Yetki Alanı

MADDE 6- (1) İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bağlı Liman Başkanlıklarının yetki alanları ile Ek-1’de belirtilen deniz alanlarının dışında kalan tüm deniz alanlarında; gemilerden kaynaklanan deniz kirliliğinin kontrol edilmesi amacıyla, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerinde belirtilen yasaklara, standartlara ve yükümlülüklere uymayanlara Çevre Kanunu’nun “İdari Nitelikteki Cezalar” başlıklı 20’nci maddesinin (1) bendinde belirtilen hükümler kapsamında gemilere idari yaptırım uygulanması,

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

(2) 150 GRT ve üstündeki petrol tankerleri ile 400 GRT ve üstündeki diğer gemiler haricinde kalan yatlar, balıkçı gemileri, tekneler ve diğer tüm gemilerin atıklarına ilişkin çevre mevzuatı ve uluslararası kurallar gereğince tutulması gereken tüm bilgi, belge ve elektronik atık takip sistemlerinin tutulmadığının Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bağlısı Liman Başkanlıklarının yetki alanı ile Ek-1’de belirtilen deniz alanlarının dışında kalan tüm deniz yetki alanlarında tespit edilmesi durumunda, Çevre Kanunu’nun 20’nci maddesinin (g) bendine göre idari yaptırım uygulanması konularında yetkilidir.

Türkiye Çevre Ajansı’nın Yetki Alanı ve Yetki Konuları

MADDE 7- (1) Türkiye Çevre Ajansı, kendisi için belirlenen Ek-1’deki deniz alanlarında; gemilerden kaynaklanan deniz kirliliğinin kontrol edilmesi amacıyla, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerinde belirtilen yasaklara, standartlara ve yükümlülüklere uymayanlara Çevre Kanunu’nun “İdari Nitelikteki Cezalar” başlıklı 20’nci maddesinin (1) bendinde belirtilen hükümler kapsamında gemilere idari yaptırım uygulanması,

(2) 150 GRT ve üstündeki petrol tankerleri ile 400 GRT ve üstündeki diğer gemiler haricinde kalan yatlar, balıkçı gemileri, tekneler ve diğer tüm gemilerin atıklarına ilişkin çevre mevzuatı ve uluslararası kurallar gereğince tutulması gereken tüm bilgi, belge ve elektronik atık takip sistemlerinin tutulmadığının Ek-1’deki deniz alanında tespit edilmesi durumunda, Çevre Kanunu’nun 20’nci maddesinin (g) bendine göre idari yaptırım uygulanması konularında yetkilidir.

Büyükşehir Belediye Başkanlıkları Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlıklarının Yetki Alanı ve Yetki Konuları

MADDE 8- (1) Bu genelgenin 4’üncü maddesinde sayılan Büyükşehir Belediye Başkanlıkları, kendileri için belirlenen Ek-1’deki deniz alanlarında; gemilerden kaynaklanan deniz kirliliğinin kontrol edilmesi amacıyla, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerinde belirtilen yasaklara, standartlara ve yükümlülüklere uymayanlara Çevre Kanunu’nun “İdari Nitelikteki Cezalar” başlıklı 20’nci maddesinin (1) bendinde belirtilen hükümler kapsamında gemilere idari yaptırım uygulanması,

(2) 150 GRT ve üstündeki petrol tankerleri ile 400 GRT ve üstündeki diğer gemiler haricinde kalan yatlar, balıkçı gemileri, tekneler ve diğer tüm gemilerin atıklarına ilişkin çevre mevzuatı ve uluslararası kurallar gereğince tutulması gereken tüm bilgi, belge ve elektronik atık takip sistemlerinin tutulmadığının Ek-1’deki deniz alanında tespit edilmesi durumunda, Çevre Kanunu’nun 20’nci maddesinin (g) bendine göre idari yaptırım uygulanması konularında yetkilidir.

İhlalin Tespiti, Ceza Verilmesi ve Tahsili

MADDE 9 – (1) Yetki devri yapılan kurumlar tarafından yapılacak denetimlerde ihlalin tespiti ile ceza verilmesi ve tahsili işlemlerinde, Çevre Denetimi Yönetmeliği hükümlerine

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

uyulur. Çevre Kanunu'nun 23'üncü maddesi uyarınca fiilin tekrarı durumunun oluşup oluşmadığına ilişkin tespit, Bakanlıkça belirlenecek yöntem ile yapılacaktır.

Numune Alma ve Analiz Yöntemleri

MADDE 10 – (1) Numunelerin alınması ve analizleri, Bakanlıkça aksi belirtilmediği takdirde, 10/10/2009 tarihli ve 27372 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metodları Tebliği'ne göre yapılır.

Suç Duyurusunda Bulunma

MADDE 11 – (1) Çevre Kanunu'nun 20 nci maddesinin (1) bendine göre idari yaptırım uygulandıktan sonra, 24/06/2015 tarihli ve 2015/7 sayılı Bakanlığımız Genelgesi'nde yer alan hükümler dikkate alınarak, Türk Ceza Kanunu'nun 181 ve 182'nci maddesi uyarınca takibat için Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunulması gerekmektedir.

Sürekli İzlemenin Yapılması Esasları

MADDE 12 – (1) Denizlerde idarî para cezası vermeye yetkili kurum veya kuruluşların yetkili oldukları alanlarda sürekli olarak izleme yapmaları, kontrol, izleme ve haberleşme için gerekli her türlü tedbiri almaları esastır. Kurumların yetkili oldukları konu ve alanlarda yapmaları gereken 24 saat esaslı izleme ve denetim çalışmalarında aksaklıkların Bakanlıkça tespit edilmesi durumunda, aksaklıkların gözden geçirilerek düzeltilmesi istenir. Aksaklıkların giderilmemesi veya tekrarı durumunda denetim yetkisi iptal edilebilir.

(2) Yetki devri yapılan kurumlar, yetkili olmadıkları deniz alanlarında ceza uygulamasını gerektiren bir ihlal tespit ettiklerinde ivedilikle alanla ilgili denetim yetkisinin devredildiği kurumu haberdar eder ve yetkili birim gelene kadar olay yerinde kalarak ihlali yapanın olay yerinden ayrılmasına engel olur. Ancak, ihlali yapanın kaçma şüphesi veya kirlenmeye sebep olan kirletici bulgularının kaybolma ihtimali veya yetkili birimin ulaşamaması halinde kirliliğin tespiti, 12/06/2021 tarihli ve 31509 sayılı Çevre Denetimi Yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre yapılarak, tespit tutanağı ve diğer tüm delillerin yetkili kuruma intikal ettirilmesi durumunda yetkili kurum tarafından idari yaptırım kararı uygulanır.

Yapılan İşlemlerin Bakanlığa Rapor Edilmesi Esasları

MADDE 13 – (1) Denetim yetkisinin devredildiği kurum veya kuruluşlar denetim ekiplerinin tespit işlemleriyle ilgili çalışmalarını ve yetki devri çerçevesinde uygulanan idarî para cezaları hakkındaki bilgileri Bakanlıkça belirlenecek yöntem ve süre içerisinde Bakanlığa bildirir.

Çeşitli Hükümler

MADDE 14 – (1) Bakanlıkça yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar, Bakanlıkça yayımlanacak formatta hazırlayacakları faaliyet raporunu her yıl Kasım ayı sonuna kadar Bakanlığa sunar. Raporunda, bir sonraki yılda, gemilerin sebep olduğu ihlalin tespiti için

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

görevlendirilecek denetim elemanlarının sayısı ve görev yerleri, denetim sırasında kullanılacak teknik ekipman durumları ve deniz kirliliğine sebep olan gemilerin tespit edilmesi için sürekli olarak havadan, karadan ve denizden kontrol, izleme ve haberleşmenin ne şekilde, hangi sıklık ve programla yapılacağı detaylı olarak açıklanacaktır.

Yürürlükten Kaldırılan Genelge

MADDE 15 – (1) Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı'nca yayımlanan 06.06.2011 tarihli ve 2011/9 sayılı Yetki Devri Genelgesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 16 – (1) Bu Genelge, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Deniz kirliliğinin önlenmesi için bu genelgenin yetki verilen kurumlar tarafından yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde uygulanması hususunda gereğini önemle arz ve rica ederim.

Murat KURUM
Bakan

DAĞITIM:

Gereği:

- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
- İçişleri Bakanlığı (Sahil Güvenlik Komutanlığı)
- Türkiye Çevre Ajansı
- Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı
- Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığı

Bilgi:

- Denize kıyısı bulunan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlükleri
- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı
- Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü

EK-1

TÜRKİYE ÇEVRE AJANSININ YETKİ ALANLARI

İstanbul Boğazı da dahil olmak üzere

Marmara Denizi'nde;

1-	41° 02' 01'' N	028° 00' 41'' E
2-	40° 58' 15'' N	028° 01' 52'' E
3-	40° 59' 50'' N	028° 16' 49'' E
4-	40° 53' 54'' N	028° 35' 40'' E
5-	40° 51' 35'' N	028° 57' 15'' E
6-	40° 45' 17'' N	029° 17' 41'' E
7-	40° 48' 41'' N	029° 20' 26'' E

Karadeniz'de;

8-	41° 08' 35'' N	029° 55' 03'' E
9-	41° 12' 33'' N	029° 55' 31'' E
10-	41° 14' 23'' N	029° 34' 50'' E
11-	41° 19' 32'' N	028° 58' 37'' E
12-	41° 27' 18'' N	028° 34' 01'' E
13-	41° 38' 38'' N	028° 11' 07'' E
14-	41° 35' 05'' N	028° 08' 46'' E

İzmit Körfezi'nde;

1.	40° 48' 41'' N	029° 20' 26'' E
2.	40° 45' 17'' N	029° 17' 41'' E
3.	40° 43' 00'' N	029° 22' 00'' E
4.	40° 44' 30'' N	029° 31' 00'' E
5.	40° 43' 00'' N	029° 35' 00'' E
6.	40° 41' 12'' N	029° 33' 24'' E

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYELERİNİN YETKİ ALANLARI

a) Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı Deniz Yetki Alanı Koordinatları;

1.	36° 40' 36'' N	030° 34' 12'' E
2.	36° 51' 06'' N	030° 56' 42'' E

(İki noktanın birleştirilmesinden sonra kara tarafında kalan deniz alanı)

b) Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığı Deniz Yetki Alanı Koordinatları;

1.	36°40'52''N	034° 26' 27'' E
2.	36°47'46''N	034° 48' 50'' E

(İki noktanın birleştirilmesinden sonra kara tarafında kalan deniz alanı)